

Valgprogram Fredrikstad Senterparti kommunevalget 2023

Grønn by, levende lokalsamfunn og små forskjeller Nærhet, trygghet og verdiskapning der du bor

Senterpartiet er bygd på god forvaltning og klokt vedlikehold. Vi vil legge vekt på nøkternhet i økonomiske forhold, og jobbe for en sunn kommuneøkonomi. Dette vil kreve omstilling, budsjett disiplin og stor fleksibilitet. Nedbygging av kommunens gjeld er nødvendig.

Grunnleggende økonomiske forhold tar tid å endre, og derfor kreves langsiktige politiske tiltak. For Senterpartiet er det viktig å bedre kommunens økonomiske handlefrihet for å frigi mer penger til kommunens kjerneoppgaver innen eldreomsorg, skole, barnehage og vedlikehold.

For å få ned sykefraværet i offentlig sektor mener vi at grunnbemanningen må økes.

En grunnleggende tanke i Senterpartiet er å satse bredt på beredskap og vi verdsetter høyt tiltak for matsikkerhet, datasikkerhet og trygghet.

Fredrikstad Senterparti er et lyttende parti som tar innbyggerne på alvor og vi vil legge til rette for at de skal kunne leve sine liv i Fredrikstad.

Senterpartiet skaper gode nærmiljø, og vil bygge samfunnet nedenfra. Vi vil ha et samfunn med frie selvstendige mennesker med tro på egne evner, som tar ansvar for egne liv, for felleskapet, natur og miljø.

En god og gratis offentlig skole skal være kjernen i utdanningssystemet, samtidig som et sterkt offentlig helsevesen skal sikre innbyggerne en trygg og verdig alderdom.

Senterpartiet bygger sin miljøpolitikk på en bærekraftig utvikling.

Senterpartiet tar næringslivet på alvor. Kommunen må opptre forutsigbart og ryddig, slik at det kan legges til rette for vekst, nyskaping og utvikling i hele kommunen.

Fredrikstad Senterparti vil at kommunen skal:

- Være imøtekommende og en god servicekommune for folket
- Ha et levende lokaldemokrati
- Si nei til kommunesammenslåinger mot innbyggernes vilje
- Ha korte linjer mellom folket og de som styrer
- Forenkle byråkratiet
- Tenke trygghet og beredskap i større grad
- Prioritere vedlikehold og kjerneoppgaver
- Satse på fornuftige investeringer i infrastruktur

Helse, sosial og omsorg nær deg

Fredrikstad Senterparti vil føre en helse- og omsorgspolitik som gir gode tjenester der folk bor og som i all hovedsak driftes av det offentlige. Mennesker med nedsatt funksjonsevne, både fysisk og psykisk, skal ha mulighet til å leve et fullverdig liv i egen bolig i sitt nærmiljø og få tilrettelagt dagtilbud eller arbeid.

Senterpartiet vil:

- Jobbe for at det blir tilstrekkelig med omsorgsboliger og sykehjemsplasser
- Legge til rette for at omsorgstrengende som ønsker å bo i eget hjem skal få trygg helseomsorg/hjelp og avlastningsplass ved behov
- Ha omsorgsboliger i lokalsamfunnene, med og uten heldøgns omsorg
- Sørge for et godt og kompetent omsorgstilbud for pasienter ved livets slutt.
- Ha god grunnbemanning i helsesektoren
- Øke andelen heltidsstillinger og begrense bruk av bemanningsbyråer
- Riktig kompetanse i eldreomsorgen
- Stimulere til utdanning/videre- og etterutdanning i helse og omsorg, utdanningen skal kunne gjennomføres mens de er i arbeid.
- Ha god, næringsrik og kortreist mat for hjemmeboende og beboere på institusjon
- Ha lokale dagaktivitetstilbud for alle med behov, herunder økt tilbud innen "Grønn omsorg" og "Inn på tunet".
- Styrke tilbud innen psykisk helse med spesiell vekt på unge voksne, blant annet gjennom samarbeidet med Fontenehuset.
- Tilby arbeidspraksis til unge sosialhjelpsmottakere
- Videreutvikle «Fredrikstadhjelpa 0-16»
- Styrke frisklivssentralen, fokusere på folkehelsearbeid og forebyggende helsearbeid.
- Videreføre «Aktiv på dagtid»
- Støtte frivillige aktører innsats i rus- og psykiatriomsorgen som f.eks Blå Kors, Varmestua, Kirkens Bymisjon m.flere
- Digitalisere tjenester der dette er mulig

God oppvekst og trygg skole

Trygge oppvekstvilkår gir gode utviklingsmuligheter for alle barn og bidrar til sosial mobilitet og utjevning.

Fredrikstad Senterparti vil at skolen skal gi muligheter for den enkelte elev til å realisere sine evner gjennom kunnskap og ferdigheter. En god og gratis offentlig skole skal være kjernen i utdanningssystemet, og skolen skal sikre elevene gode ferdigheter i alle basisfag. Skolen må også være et sosialt og kulturelt lim i lokalsamfunnet utenom skoletiden.

Et godt barnehagetilbud er viktig for å gi barna en god start. Styrket grunnbemanning i barnehage er ett viktig grep for å få ned sykefravær, redusere vikarbruk og ha stabil bemanning.

Senterpartiet vil:

- Ha god standard og utføre nødvendig vedlikehold av bygninger og utearealer
- At det er en god grunnbemanning med kvalitet i både barnehage og skole
- La læreren være lærer! En profesjonsutdanning er til for å brukes til elevenes beste, ikke på praktiske og administrative oppgaver som andre burde ivareta
- Ha god kvalitet på læremidler
- Jobbe for gode, brukervennlige og stabile IT-tjenester i barnehage og skole.
- Skoler som nærmiljøarena skal være regelen, ikke unntaket. Målet er at skolene skal være navet i våre levende lokalsamfunn og skal brukes langt ut over skoletiden.
- Oppmuntre til undervisningsopplegg som fører til at elevene blir kjent med sitt nærmiljø
- Jobbe for at flere skoler etablerer skolehager
- Opprettholde svømmeundervisningen
- At teori og praksis skal gå hånd i hånd gjennom utdanningen.
- At samarbeidet mellom grunnskolen og videregående skoler må videreføres og videreutvikles for å gjøre overgangen så god som mulig.
- At alle skoler og barnehager skal bli helsefremmende - vi vil jobbe for et utvidet tilbud om skolefrokost
- Jobbe for å styrke helsesykepleier tilbudet og se på behovet for sosionomer i skolen
- Ha økt satsing på psykisk helsetilbud for barn og unge
- I hovedsak bevare dagens skolestruktur
- Bevare Nylende skole
- Ha fleksible løsninger for dem som ønsker deltids plass i SFO
- Styrke barnevernstjenesten, som i all hovedsak skal drives av det offentlige
- At det offentlige barnevernet må styrkes med økt kompetanse og erfaring i førstelinjetjenesten, med tillitsbasert ledelse

Miljø og klima

Fredrikstad Senterparti vil at Fredrikstad kommune skal ha en grønn profil og arbeide for gode bærekraftige løsninger. Vi må bevare matjorda vår for framtida og sikre kystmiljø og strandsone. Det er viktig å ha en god forvaltning som ivaretar ressursene som finnes på land og i hav. Vi vil være pådriver for en miljøbevisst drift i kommunen og jobbe for å redusere kommunens klimaavtrykk. For å klare en omstilling til lavutslippssamfunnet må vi finne gode lokale løsninger og jobbe med tiltak på kort og lang sikt samtidig. God klimatilpasning er også viktig beredskap, og er viktig for å kunne minimere konsekvensene av de klimaendringene vi ikke kan unngå.

Senterpartiet vil:

- Stimulere til økt bruk av bioenergi og jordvarme, samt videreutvikling av grønn energi
- Bedre utnytte lokale energikretsløp med for eksempel overskuddsvarme
- Heve miljøstandarden på kommunale nybygg med fokus på klimaavtrykk og energieffektivisering, og prioritere rehabilitering framfor å bygge nytt der det er mulig.
- Øke karbonlagring i skogen gjennom aktivt skogbruk

Landbruk

Landbruk og matproduksjon er grunnlaget for all videre eksistens og må ha høy prioritet i kommunens arealforvaltning. Fredrikstad Senterparti vil sikre et sterkt og godt jordvern gjennom å ta vare på matjorda vår.

Senterpartiet vil:

- Ha nullvisjon for nedbygging av matjord
- Bevare Gudebergjordet
- Legge til rette for urbant landbruk
- At kommunale virksomheter skal kunne tillates å handle lokalproduserte råvarer og kortreist mat
- Legge til rette for allsidig matproduksjon på lokale ressurser
- Opprettholde god kompetanse og kapasitet på landbrukskontoret
- Beholde både små og store gårdsbruk
- Øke matproduksjonen i Fredrikstad kommune og bidra til å trygge matberedskapen
- Ha en aktiv forvaltning av skogen gjennom hogst, pleie av ungskog og nyplanting
- Være en aktiv støttespiller for landbruket når det gjelder skadefelling av f.eks. gås.

Samferdsel og byutvikling

Fredrikstad er en mangfoldig kommune med preg av både bygd og by. Gode veier, god kollektivtransport og god tilgang på internett og mobildekning er viktig for at folk skal kunne leve og skape - i hele Fredrikstad.

Fredrikstad Senterparti vil legge til rette for mer bruk av kollektivtrafikk, bedre framkommelighet for gående og syklende samt økt bruk av utslippsfrie transportmidler. Dette er viktig både i et miljøperspektiv og i et folkehelseperspektiv. God framkommelighet for næringstransport er viktig for å videreutvikle næringsliv og arbeidsplasser. Samtidig er personbilen et nødvendig hjelpemiddel for at samfunnet skal fungere. Gode innfartsparkeringer på utsiden av bomringen videreføres. Gratis korttidsparkering på gateplan i bykjernen og langtidsparkering i "fjell" videreutvikles for å sikre en levende by der alle har tilgang og mennesket settes i sentrum.

Senterpartiet vil:

- Presse på for å øke den statlige andelen i Bypakke Nede Glomma og redusere bompengene tilsvarende.
- Prioritere ny bru Omberg-Torp
- At riksvei 109 skal bygges som fire-felt fra Råbekken til Rolvsøysund bru.
- Påvirke stat og fylkeskommune til oppgradering av veiene mellom sentrum og E6, inkludert strekningen Veum-Solli
- Legge til rette for flere gratis korttidsplasser i sentrum for henting og levering
- Jobbe for styrket kollektivtrafikk med god adkomst til fergeleier og bussforbindelser
- Videreutvikle byfergene og videreføre gratis ferge.
- Jobbe for nytt fergeleie på Glombo
- Tilrettelegge for flere ladestasjoner for el-biler
- Videreføre satsingen på fossilfri bilpark i kommunen
- Mudre farleden til Borg Havn
- Legge vekt på estetikk i byplanleggingen og bevare byens grønne lunger
- At estetikk i det offentlige rom skal vektlegges mer, ikke mindre. Kommunenes handlingsrom når det kommer til estetikk og arkitektur er stort, og det må i større grad kreves bedre stedstilpasning, og gjerne mer tradisjonsorientert arkitektur og byplaner.
- Jobbe for å knytte sammen eksisterende gang- og sykkelveier der det er mangler
- Jobbe for bredbåndsdekning i hele kommunen
- Jobbe for at høytspentlinja på Årum legges som jordkabel
- Ivareta grønne lunger ved utbygging og fortetting.
- Arbeide for en løsning for Kjøkøysund bro. Fylkeskommunen må gå i dialog med staten, Fredrikstad kommune og Hvaler kommune for å finne en løsning på finansiering
- Jobbe for utbygging av dobbeltspor til Fredrikstad

Næringsliv og arbeidsplasser

Senterpartiet ønsker et variert næringsliv i hele kommunen, med sikte på å redusere pendlingen ut av kommunen. Fredrikstad Senterparti vil bygge videre på kommunens sterke tradisjoner for å skape et attraktivt, framtidsrettet og solid næringsliv som legger grunnlaget for videre utvikling og verdiskaping i Fredrikstadsamfunnet. For å sikre gode arbeidsplasser i hele Fredrikstad trenger vi et aktivt næringsliv med gode og forutsigbare rammebetingelser.

Senterpartiet vil:

- Sikre gode næringsarealer
- Jobbe for å sikre energitilgang til industrien
- Forsterke næringsfondet med mål om å utvikle nye bedrifter og flere arbeidsplasser
- Beholde aksjene i Fredrikstad Energi AS
- Sikre lokale læreplasser med målsetting om 2 lærlinger pr. 1000 innbyggere i Fredrikstad kommune.
- Prioritere bedrifter med lærlingeavtaler i kommunale anbudsrunder
- Sette fokus på lederutvikling og et godt arbeidsmiljø i kommunen
- Dele opp store kommunale prosjekter i mindre anbudskonkurranser for at lokale bedrifter kan delta
- Ha en tiltaksplan mot langtidsledighet og øke sysselsettingsgraden spesielt blant unge og innvandrere.

Innvandring og integrering

Menneskeverd, humanistiske tradisjoner og vårt internasjonale arbeid for å hjelpe mennesker som er forfulgt ligger til grunn for vår politikk.

Senterpartiet vil:

- Støtte integreringsarbeid via lag og foreninger
- Styrke idrettens- og frivillige organisasjoners engasjement i integreringsarbeidet
- Styrke tiltak mot radikaliserings
- Opprettholde Fredrikstad Internasjonale Skole for å sikre norskopplæring for voksne
- Jobbe for arbeidstrening og sysselsetting av innvandrere og flyktninger

Kultur og fritid

Kultur og fritidsaktiviteter gir helse og trivsel, skaper identitet og samhold. Dugnadsånd og frivillighet bidrar til lokal tilhørighet og må støttes opp om av det offentlige.

Senterpartiet vil:

- Opprettholde gratis bruk av offentlige bygninger til barne- og ungdomsarbeid
- Gi støtte til idrett, lag og foreninger slik at alle barn og unge kan delta på en meningsfylt fritidsaktivitet
- Sikre støtten til fritidsklubbene
- Sikre vedlikehold av kirkebygg, kulturminner og kulturbygg
- Videreføre driftsstøtten på 2022 nivå til Den norske kirke
- Kulturminner og museum må i større grad brukes i sammenheng med opplæring
- Opprettholde lokalsamfunnsutvalgene og videreføre økonomiske støtteordninger